

Prefaci

Miquel Tarradell va ser una de les grans personalitats de la cultura catalana del segle xx, tal com li ho fou reconegut, encara en vida o després del seu traspàs, amb distincions com la Creu de Sant Jordi o el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, o bé, en un àmbit més estrictament professional, amb la publicació dels volums d'*Homenatge* editats pels seus alumnes barcelonins (1993) i valencians (1995). Tots ells eren ben merescuts, car el professor Tarradell havia destacat alhora com a investigador en el camp de l'arqueologia, com a docent universitari, com a escriptor i com a animador cultural i defensor d'una idea de país i de cultura que encara hem de reivindicar en l'actualitat en unes circumstàncies històriques difícils per als Països Catalans.

El fet que el 2020 fos l'any del centenari del seu naixement proporciona una ocasió excel·lent per recordar la seva figura i la seva obra amb una sèrie d'activitats que les condicions sanitàries han obligat a modificar en el format o en el temps. Així, a finals del 2020 la Universitat de València va poder celebrar, per via telemàtica, un primer col·loqui en què es van analitzar diverses facetes de l'activitat de Miquel Tarradell en el camp de la recerca i de les activitats culturals. L'acte homòleg previst a Barcelona, a l'Institut d'Estudis Catalans, es va posposar al 2021 amb l'esperança de poder celebrar-lo de manera presencial (i en el moment d'escriure aquestes ratlles està previst per a finals d'any). Els organitzadors d'aquests actes vàrem pensar que les diferents conferències mereixien ser publicades, i aquest és l'origen del volum que el lector té ara a la pantalla o potser a les mans.

Paral·lelament, la filla gran de Miquel Tarradell, Núria, havia estat transcrivint i endreçant les memòries del seu pare, les quals, tot i ser inacabades, són un testimoni de primera fila sobre una època, la de la seva infància i primera joventut, que ara pot semblar inconcebible per a les noves generacions. I també sobre un barri, la Barceloneta, del qual no queda res amb la fesomia social i cultural que es descriu en aquest text de Tarradell. Es tracta, a més, d'un testimoni escrit amb l'elegància —sovint la passió i sempre l'estil inimitable— de l'autor. Inimitable, però de ben segur adaptable, ja que, com el lector podrà constatar en aquest mateix volum, el gran Josep Pla no va dubtar a incorporar al seu *homenot* sobre Bosch Gimpera una gran part del text que Tarradell, amb un propòsit merament informatiu, li havia fet a mans. Ens va semblar que era una bona idea incloure aquests textos en aquest llibre i avançar d'aquesta manera una mica més en la publicació de l'obra inèdita de M. Tarradell.

Diem «avançar», no «completar», perquè encara resta un volum important de documents inèdits sortits de la seva ploma que tenen un interès evident però que, per raons diverses, no s'han pogut incloure en aquest volum. D'una banda, la correspondència: per exemple, les cartes al professor

García y Bellido, que la família d'aquest darrer ha posat amablement a la nostra disposició; o les que va produir la seva llarga amistat amb Joan Fuster. N'hi ha, però, moltes més, amb diferents col·legues i intel·lectuals, que mereixen un estudi aprofundit en un volum a part, en què apareguin també els textos dels corresponents.

A més de la correspondència, a la Universitat de València i també entre els papers conservats a Barcelona hi havia una documentació important sobre les excavacions dirigides pel Dr. Tarradell a la plaça de la Reina d'aquesta ciutat, d'un gran interès científic, especialment per a les fases inicials de la ciutat romana. Els resultats havien estat difosos des dels anys seixanta, ja que desmuntaven certes idees sobre l'origen de la ciutat que la feien continuadora d'un suposat nucli ibèric (*Tyris*), que mai no va existir. Tanmateix, la documentació detallada de base, la memòria d'excavació, romanien encara inèdita. Aprofitant també l'ocasió que ofereix el centenari del naixement de Tarradell, la Universitat de València l'editarà en un volum de la sèrie de monografies «Saguntum-Extra». I a tot això encara podem afegir la documentació sobre els treballs fets al Marroc, que ha estat estudiada i recopilada per un equip de la Universitat de Cadis, encapçalat per José Ramos i Darío Bernal. Es troba en curs de publicació en el moment de redactar aquestes ratlles.

També ens ha semblat oportú republicar en aquest llibre la dotzena de pàgines que el doctor Tarradell va publicar a la revista *Ariel*. Permeten comprendre el caràcter polifacètic del personatge, la seva lucidesa i la seva empenta.

El resultat de tot això no exhaurix el llegat documental del professor Tarradell. Apareixeran altres publicacions, sobretot relacionades amb la seva recerca arqueològica, i potser també una biografia completa i extensa, perfectament justificada per una personalitat tan brillant, polifacètica i inclassificable com fou la de Miquel Tarradell.

Barcelona, maig de 2021